

Luca-napi szokások

A néphit kétféle Lucát ismer: a jóságost és a boszorkányost. Ez utóbbi terjedt el a néphagyományban. Kevés olyan jeles nap van, amelyhez annyi szokás, hiedelem, jóslás, tiltás kapcsolódna, mind december 13-hoz, Luca napjához. Ez a nap épp úgy alkalmas volt termékenység varázslására, mint házasság-, halál- és időjóslásra, vagy bizonyos női munkák tiltására. Az első látogatóból a várható állatszaporulatra jósoltak. Ugyanis, ha Luca reggelén férfi lép a házba, a szaporodás bika lesz, ha pedig nőlátogató érkezik, akkor üsző.

Luca napját az egész magyar nyelvterületen gonoszjáró napnak tartották, ezért mindenütt védekeztek a boszorkányok ellen. Fokhagymával dörzsölték be az állatok fejét, az ólak ajtajára keresztet rajzoltak, hamut szórtak a kapuk elé, lefekvés előtt fokhagymás kenyeret ettek, hogy szagával elriasszák a gonosz szellemeket, és elzárták a seprüket, nehogy azon nyargalásszanak a boszorkányok.

Ehhez a naphoz kötődik a legismertebb hagyomány, a Luca-szék készítése. Ezen a napon kezdték el faragni, úgy, hogy minden nap csak egyetlen műveletet szabadott rajta elvégezni, de szentestére készen kellett lennie. Az éjféli misére magukkal vitték, és ha ráálltak, meglátták a boszorkányokat. A lányok ezen a napon 12 gombócot főztek. Mindegyikbe egy férfi nevét rejtették. Amelyik gombóc legelőször a víz felszínére jött, megmondta, ki lesz a férjük. Luca napkor vetik a lucabúzáát. A búzaszemek gyorsan csíráznak, azt tartják, ha karácsonyra kizöldül, jó termés várható.

Rabb Noémi 6.b

Landerhegyi Sportiskolai Általános Iskola